

EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu otomasyondan ÖTV'siz yakıtı, ulusal markerden mevzuat düzenlemelerine kadar çok özel açıklamalar yaptı. Taner Mutlu, "Piyasanın disiplinini bozan firmalar, bu piyasadan mutlaka çıkmak zorunda kalacaklar" dedi.

Piyasadan çıkaracağız

EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu, piyasanın disiplinini bozanlara taviz vermeyeceklerini ve gerekli işlemlerin yapılarak bunların piyasadan çıkarılacağını söyledi. EPDK'nın uygulamaları hakkında bilgiler veren Mutlu, depo ve antrepoyu da kapsayan otomasyon Faz 2'de pilot uygulamanın kısa bir süre içinde başlayacağını söyledi.

Maliye politikasıyla çözülr

SEKTÖRDEKİ bazı sorunların çözümünün maliye politikası enstrümanlarıyla olabileceğini belirten Taner Mutlu, 10 numara yağ sorununa ilişkin getirilen ÖTV iadesi sistemini buna örnek gösterdi. Mutlu, ÖTV'siz yakıt satışları konusunun da benzer bir şekilde çözülebileceğini belirterek, "Bunu ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından talep ettik" dedi.

FAZ 2 SAHAYA İNİYOR

EPDK Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu, 2012 yılını Enerji Petrol Gaz'a değerlendirdi. 2012 yılında önemli kararlara imza attıklarını söyleyen Taner Mutlu, depo ve antrepoları da kapsayan otomasyonda Faz II aşamasının pilot uygulamasının kısa bir süre içinde başlayacağını söyledi. Mutlu, TÜBİTAK'a yaptırılan ve içinde referans marker cihazının da bulunduğu iki adet özel araç sayesinde marker denetimlerinin de çok daha hızlı ve etkin yapılacağını belirtti.

Aylin Bilekli / Ankara

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Petrol Piyasası Dairesi Başkanı Taner Mutlu, gazetemize özel açıklamalarda bulundu. Petrol piyasası açısından 2012 yılını değerlendiren Mutlu, mevzuatlarda değişikliklerin yapıldığı bir yıl olduğunu anımsattı ve Petrol Piyasası Sektör Raporu 2012 için yeni verilerin yolda olduğunu açıkladı.

Hazırlanan raporda, petrol ticaretine ilişkin coğrafik bir çalışma ile dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından yapılan satışların sektörel dağılımlarının yer alacağını açıklayan Mutlu, 2013 yılı içinde iki adet ulusal marker cihazının hizmete başlayacağını söyledi. Mutlu, "Petrol sektörünün röntgenini çekiyoruz" dedi ve 10 numara yağ satışının engellendiğini sözlerine ekledi. Mutlu, jet yakıtı satmak isteyenlerinse havaalanında depolama veya ikmal ruhsatı

almaları gerektiğini söyledi. İşte Taner Mutlu'nun gazetemize özel açıklamaları...

2012 yılını EPDK Petrol Piyasası Dairesi açısından değerlendirir misiniz?

Sözlerimin hemen başında şunu ifade etmek istiyorum. Bu yılda da diğer yıllarda olduğu gibi sorun değil çözüm üretme prensibiyle hareket ettik. Canlı, dinamik bir sektör olan petrol piyasasının faaliyetlerini kamu sorumluluğu çerçevesinde etkin ve hızlı bir şekilde icra etmeye çalıştık. Birçok ulusal ve uluslararası toplantıya iştirak ederek petrol piyasasını yakından izleme, geleceğe dönük perspektiflerin neler olabileceğini bilme imkanına kavuştuk. Rafinerici, dağıtıcı ve bayilerle sadece bulunduğumuz Ankara'da değil tabiri caizse onların ayaklarına gitmek suretiyle durumlarını, sorunlarını, görüşlerini öğrendik ve bunları ülkemiz adına yararlı olabilecek şekilde değerlendirmeye çalıştık.

“Motorinde yüzde 7 artış, benzinde yüzde 5 düşüş”

2012 yılını sektörel açıdan değerlendirir misiniz? Nasıl geçti?

2012 yılı petrol sektörünü genel olarak değerlendirdiğimizde, sektöre girişlerin hızlanması, depolama kapasitesinin artması, rafineri iyileştirme ve kurulum çalışmalarının hızla devam etmesi petrol sektörünün yatırımcılar için bir cazibe merkezi olmaya devam ettiğini göstermektedir. Ayrıca 2012 yılında sektörümüzdeki şirketlerin finansal piyasalarda da ilgi odağı olması ve yine Türkiye'nin en büyük şirketlerinin başında petrol endüstrisi şirketlerinin bulunması ve özellikle yıl sonuna doğru Azerbaycan ve Hollanda menşeli firmaların da pazara girmesini ülkemiz adına çok olumlu olarak değerlendiriyorum.

Diğer yandan 2012 yılı için Türkiye'ye gelecek doğrudan yabancı yatırımlarının 16 milyar dolara ve büyüme rakamının yüzde 4 seviyelerine ulaşmasının beklendiğini, uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları nezdinde önemli not artışlarının yaşandığını ve İMKB'nin en yüksek seviyelerini test ettiğini görüyoruz. 2012 yılında petrol sektörünün ekonominin genelinde yaşanan bu gelişmelerin üzerinde bir seyir izleyeceğini düşünüyorum.

Şöyle ki 2012/Aralık verilerini Şubat ayı içerisinde alabileceğimiz halde, tahminlerimize göre 2012 yılının 12 aylık toplamını bir önceki yıla göre değerlendirdiğimizde; rafinerici üretiminin yüzde 6, ham petrol ithalatının yüzde 7, motorin ithalatının yüzde 4, benzin ihracatının yüzde 8, yurt içi motorin satışlarının ise yüzde 7 artarken yurtiçi benzin satışlarının yüzde 5 azalacağını düşünüyoruz... Yıl sonu toplam kesin rakamlarını ve diğer detaylı bilgileri herkesin merakla beklediği 2012 Petrol Piyasası raporumuzda görme ve değerlendirme imkanı olacaktır.

2012 Raporu'nda yeni çalışmalar yer alacak

Petrol Piyasası 2012 Raporu ile ilgili olarak bize ne gibi yeni veriler sunulacak? Kamuoyu ile ne zaman raporu paylaşacaksınız?

Geçen senelerde olduğu gibi yine bu yıl da Nisan ayı içerisinde raporumuzu yayımlamayı düşünüyoruz. Biz bu sene geçen yıllara ilave olarak petrol sektörünün sadece vergi, fiyat veya kayıt dışılıkla kamuoyunda tartışılmasından ziyade sektörün ülke ekonomisine sağladığı katma değer, çalıştırdığı kişi sayısı ile oluşturduğu istihdam gibi verileri de yayımlamak suretiyle daha bütüncül ve makro ekonomi içerisinde petrol endüstrisinin yerini de ortaya koymaya çalışacağız. İzin verirsiniz birkaç tane yeniliğe değeniyim diğerleri sürpriz olsun. Örneğin petrol ticaretine ilişkin coğrafik bir çalışma, dağıtıcı lisansı sahipleri tarafından

yapılan satışların sektörel dağılımı gibi.
“Petrol sektörünün röntgenini çekiyoruz”

Otomasyon uygulaması açısından 2012 yılı nasıl geçti? Eksiklerin giderilmesi noktasında sektör ile yaptığınız görüşmelerin geri dönüşleri hakkında bilgi verebilir misiniz? Şu anda otomasyonda EPDK açısından sıkıntılı bir konu var mı?

Sizin de bildiğiniz üzere otomasyon uygulaması 2011 Temmuz ayı itibariyle başlamıştır. Otomasyon uygulamasına geçmeden öncesinde ve sonrasında sürekli paydaşlarımızla toplantılar yaparak onları bilgilendirerek, görüş alışverişinde bulduk ve bu süreci başarılı bir şekilde yönettiğimizi düşünüyorum. Yaptığımız görüşmeler sonunda geri dönüşler mutlaka sisteme olumlu şekilde yansımıştır. Ancak burada altını çizmek istediğim bir husus var. Tüm uyarılarımıza rağmen ısrarlı ve art niyetli bir şekilde davranan firmalara da gerekli idari işlemler tesis edilmeye başlanmış ve bundan sonrada gerekli olan işlem ne ise yapılmaya devam edilecektir.

Yeri gelmiş iken şunu da belirtmek istiyorum. Otomasyon sistemiyle biz deyim yerinde ise petrol sektörünün röntgenini çekiyoruz. Nerede bir aksama, rahatsızlık var ise onu rahatlıkla görüp tespit ve teşhizde bulunabiliyoruz. Elde ettiğimiz röntgen sonucuna göre yapılması gereken tedavi Kurumumuzla ilgili bir çalışma ise bunu biz ivedi bir şekilde yapıyoruz. Bir başka kamu kurumunu ilgilendiriyor ise onlarla paylaşarak bir an önce çözümünün sağlanmasını talep ediyoruz. Kanaatimce 2012 yılında yakalanan büyüme bu yaklaşımın bir sonucudur. Ayrıca kamuoyu ile üretilen verileri paylaşarak sektör oyuncularının politikalarını ve stratejilerini belirleme fırsatını yakalamalarını sağlıyoruz.

Depoları da kapsayan pilot uygulamalarında sona gelindiğini bildiğimiz Faz 2 otomasyon sistemi hangi aşamada? TÜBİTAK ile yürütülen görüşmeler sonuca ulaştı mı? Sistemin ne zaman yürürlüğe girmesini ön görüyorsunuz?

Sadece depoları değil antrepoları da kapsayacak bir çalışmayı TÜBİTAK ile beraber yürütüyoruz. TÜBİTAK sahada incelemelere başladı. Teknik şartname hazırlıkları yapıldı ve önümüzdeki günlerde pilot uygulaması başlayacaktır. En kısa ve makul sürede gümrük girişi veya rafineriden çıkıştan istasyondaki pompa satışına kadar olan süreci online izleme imkanına kavuşacağız diye düşünüyorum.

2012 yılı içinde yapılan mevzuat değişiklikleri

Eskiyen mevzuat klasörümüzü fonksiyonel hale gelecek şekilde yeniden düzenledik. Bu çalışma mevzuatla ilgili bir husus arandığında kolaylıkla bulunması, piyasanın işleyişi için önemli bir husus.

Fuel Oil Türlerinin teknik düzenlemesi,
Lisans sahiplerinin ödenmiş sermayelerinin tekrar belirlenmesi,
Tarımsal amaçlı tankerlerle ilgili düzenleme,
İhrakiye ve jet yakıtın ikmali ile ilgili düzenleme,
Farklılaştırılmış ürünler ve ilan panolarıyla ilgili çalışmalar,
Biyootenol harmanlaması ile ilgili tebliğ,
Dağıtıcılar arası ticaret izni,
Gazyağı ve yakıt naftaya ulusal marker uygulamasıyla ilgili düzenlemeler ve petrol borsası oluşturulmasıyla ilgili çalışmaları yürüttük.

Mevzuat düzenlemelerimizdeki temel amacımız disipline olmuş, sağlıklı ve sürdürülebilir bir piyasa yapısını oluşturmaktır. Bu vesileyle bu çalışmalarını yapmamızda bizlere destek veren başta Sayın Başkanımıza ve Kurul Üyelerimize ayrıca Dairemizde çalışan mesai arkadaşlarıma teşekkürlerimi bir defa daha sizler aracılığıyla belirtmek isterim.

“Jet yakıt satacıklardan, havaalanında depolama veya ikmal ruhsatı istiyoruz”

Satış miktarlarında aşırı artış görülen denizcilik ve havacılık yakıtlarına ilişkin yeni düzenleme ve denetleme gündemde mi?

Konuşmamın başında söylediğim gibi 2012 yılı içerisinde yaptığımız düzenlemelerin bazıları sizin işaret ettiğiniz hususlarla ilgilidir. Örneğin jet yakıtına dönük olarak yaptığımız düzenlemeyle jet yakıtı satacak kişilerden havaalanındaki depolama veya ikmal faaliyetleri için işyeri açma çalışma ruhsatı istiyoruz. Diğer taraftan bizim kurum olarak hukuksal olarak düzenleme yapamayacağımız konuları ve elde ettiğimiz verileri kolluk dahil tüm kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşarak bu tür satışların men ve takibinin sağlanarak tedbirlerin alınmasını talep ediyoruz. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki piyasanın disiplinini bozan firmalar hakkında gerekli işlemler tesis edilerek bu piyasadan mutlaka çıkmak zorunda kalacaklardır. Ayrıca kaçakçılığa dönük olarak kanun tasarısı Bakanlar Kurulunda kabul edildi ve önümüzdeki günlerde yasalaşması beklenmektedir. Devletin tüm birimleri bu mücadeleyi kararlıkla yürütmektedir.

“Baz yağ satışı azaldı”

Kaçakçılığa ve hileli yakıtlara karşı alınan tedbirlerin geri dönüşü nasıl? Sahadan aldığımız göstergeler size nasıl bir tablo çiziyor?

Ekim 2012’de yayımlanan vergi iadesi düzenlemesiyle halk arasında 10 numara yağ olarak bilinen ürünlerin satışları engellendi. Gerek sahadan edindiğimiz duyumlar ve gerekse elde ettiğimiz veriler de bunu teyit etmektedir. Mesela yurtiçi solvent satışları Eylül ayında 7.000 tonlarda iken Kasım ayı itibarıyla bu rakam 1.000 tona, aynı dönemlerde baz yağ satışları 35.000 tonlardan 6.000 tona gerilemiştir. Bizim her zaman söylediğimiz 10 numara yağda da olduğu gibi vergisel bir avantajdan dolayı kayıt dışılık oluyor ise bunun yine tek çözümü maliye politikası enstrümanlarıyla olur ki verdiğimiz veriler de bunu haklı çıkarmaktadır. Sizin az önce sorduğunuz denizcilik yakıtlarındaki problemin çözümü de vergi iadesi veya farklı bir maliye politikası aracı ile gerçekleştirilebilir ki bunu biz ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından ivedi bir şekilde yapılmasını da talep ettik.

“Mühür sorunu çözülüyor”

Ulusal marker uygulamasında geline nokta değerlendirir misiniz? Ulusal marker ile ilgili sizce eksikler var mı veya yeni dönemde, yeni düzenlemeler söz konusu olabilir mi?

Ulusal marker uygulamasıyla ilgili şunları söyleyebilirim. Ulusal marker uygulaması başlayalı uzun zaman oldu ve iyi bir şekilde yürütülmektedir. Önümüzdeki günlerde 1.000.000 (bir milyon) litre Ulusal markeri TÜBİTAK vermiş olacak. Bu büyük bir aşamanın geçildiğini göstermektedir.

Diğer taraftan XP diye adlandırdığımız cihazla yerinde yapılan marker kontrolünde şayet marker geçersiz ise o yer mühürlenmek ve numune alınmak suretiyle referans marker

cihazıyla ölçülebilmek amacıyla laboratuarlara gönderilmekte idi. Şayet marker geçerli çıkarsa o tesis açılıyordu. Bu süreçte mühürlü olarak bir zamanda geçmiş oluyordu. Bu tür bir uygulamanın olmaması için fazlasıyla sektörden talep gelmekte idi. Bizde bu mühürlüme işleminin olmaması amacıyla TÜBİTAK'a referans marker cihazının bulunduğu özel donatılmış iki adet ulusal marker referans cihazlı araç dizayn ettirdik. Ve bu araçlar denetim amacıyla kullanılmaya 2013 yılı içerisinde başlanacak olup bu suretle yerinde ulusal marker denetimi yapılarak zaman kayıplarının önüne geçilmiş olacaktır.

“Ülkemizin transit hat olma potansiyeli göz ardı edilemez”

2013 yılında ulusal ve uluslararası petrol sektör verilerine ilişkin beklentileriniz neler? Hızlı büyümenin devam edeceğini öngörüyor musunuz?

2012 yılında dünya petrol talebinin günlük 0,8 milyon varil arttığı ve 2013 yılında da yine aynı oranda artış yaşanacağı uluslararası kuruluşlarca değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, 2012 yılında OECD ülkelerinde akaryakıt tüketiminin günlük 0,4 milyon varil azalması ve 2013 yılında da bu azalış trendinin devam etmesi beklenmektedir. 2012 yılında Batı ülkelerinde rafineri yatırımlarındaki azalış trendi devam ederken özellikle Asya ve Orta Doğu'daki rafineri yatırımları artmaya devam etmektedir.

Türkiye'nin merkezinde bulunduğu bölgede yeniden bir ivme yakalayan petrol faaliyetlerinin 2013 yılından itibaren öncelikle petrol piyasamıza ardından da ekonomik gelişmemize katkıda bulunacağını öngörüyoruz. Özellikle bölgemizde artan petrol ürünleri talebinin karşılanmasında artan depolama ve rafinaj kapasitemiz ile lojistik avantajlarımız sayesinde ülkemizin bir transit hat olma potansiyelinin göz ardı edilemeyeceğini değerlendiriyorum.

Diğer yandan bu yıl içerisinde ilk defa uygulamaya başlayan bioetenol uygulamasının petrol ve tarım sektörleri için önemli kilometre taşlarından birini teşkil ettiğini düşünüyorum. Ayrıca VOB ile birlikte yürüttüğümüz ancak sermaye piyasası kanunda yapılan değişiklikten dolayı VOB'un Borsa İstanbul bünyesine katılma durumunun ortaya çıkmasından dolayı duraksayan petrol borsasıyla ilgili çalışmayı da takip etmek suretiyle neticelendirerek ülkemize kazandırmak istiyoruz.